

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Arbetet började med afskrifning af hvad handskriften
Collectio Rönbeckiana i Lunds Universitetsbibliotek, Tom XIII, 2,
innehåller af folkloristiskt material från Vemmenhögs, Bara, Oxie
och Skytts härad, det område, som omgifver centralpunkten för som-
marens samlingsverksamhet. Sidd. 1 - 30.

Då det i början af juni var svårt att erhålla berättare
på grund af arbetet på betfälten, och då det visade sig, att de upp-
gifter, som folk hade att lämna om de gamla byarna och de sociala
förhållandena där, i allmänhet ej gingo längre tillbaka än till by-
arnas upplösningstid och voro ytterst knapphändiga, ja rent af o-
tillförlitliga, uppsökte jag de få bylädor, som finnas bevarade, och
afskref de för samlingen mera värdefulla handlingarna.

I Aggarps bys åldermanslåda närmade sig handlingarnas
antal ett halft tusental. Det stora flertalet var rättegångshand-

LUND S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

lingar.Ur lådan har hämtats sidd. 31-47,59-77,och 86.

II

398

Ur Svedala bys låda har hämtats sidd.50-58.Denna låda innehöll ett par hundra handlingar,de flesta angående socknens vägar och af sent datum.Att utbytet här ej blef så värdefullt, beror på att de äldre handlingarna utgallrats från lådan på 1880-talet.(Se sid. 57)

Hyltars bys låda kunde trots ifriga efterspaningar icke framletas.

Ur egen samling har hämtats sidd. 77-85,och 105-110.

Ur kandidat Harald Nilssons, Laholm, samling har jag erhållit byordningen från Edenberga,sidd.111-122.

Jämsides med och efter uppsökande och afskrifning af de byarna och deras sociala förhållanden belysande handlingarna har jag intervjuat ett 20-tal äldre personer i Svedala socken, af hvilka flera blott kunde gifva upplysning om en eller annan småsak.

Teckningarna af flöjlar,sidd.198-210,äro ej utförda efter måtttagning utan ritade sedda från marken.Majstängerna äro

tecknade efter beskrifningar.

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

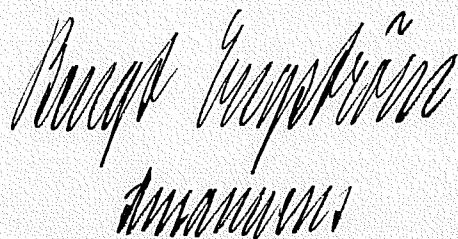
398

III

Vemmenhögs häradsrätts domböcker 1742-1752, under tre
veckor undersökta för afskrifvande af byordningar, visade sig tyvärr
nästan utan undantag innehålla blott anteckningar om inlämnade by-
ordningar. Blott i ett enda fall (sid. 92) innehöllo de inneliggan-
de handlingarna en af byalag inlämnad byordning.

Till samlingen bifogas 42 st. fotografier.

Lund den 4 november 1923.

1. Wemmenhögs Härad, som af Welejo kallas Wemmings i förtalet för den 21
kämpawisa, och af Sl. Professore Stobaeo Nomarchia armatorum, eller Wäp-
nade mäns härad, af Sl. Probsten Arenchiel Wäpmannahögs härad har sit namn
af Kong Vemund vel Vemunder, Konung Sivords Son af Götha Land, men hwil-
ket Öster eller Wäster, har iag icke läst och om kong Sivord eller Ve-
mund har warit iblant eller af de 12 Skatte Kongar i Swerje, som alla
woro Ubsalae Konungen med lÿdnad tilförbundne, har iag icke heller någon
kundskap om, utan skall vara 2ne böcker af hwilcka den Eene kallas Helden-
buck (Hieltarnas Book) den andra Danmarckes rjkes beskrifwelse de Anti-
qvitatibus Danicis. En Steen med Ruunbookstäfwer på står wid Landz Wä-
gen öster utför Östra Wämandhög, om den har något om denne Vemunder, weet
iag icke, skulle elliest K. Vemund wara begrafwen på Wämmings högs berg
i en af de 3 högar som där liggia.
2. Uti detta härad ligger Espe Sockn och By, som har sit namn af Espen (Es-
bonius) nu obrukeligt nomen proprium.
3. Espe Kyrckia är Consecrerad til Helgon H Nicolaus
7. En Tÿcksteen ligger utför Altaret och med Munckastyl men förslit, så iag
intet funnit deraf kunnat fatta, än som stodo der Uxor ejus Anno Dni

Arffved.- et Wapn står uthugget i denna form gambla män i min
barndom berättat at en Adelsman dör under vara begravwen, som bodt der
i bÿjn, skulle hetat anten Cornelius eller Åge Tott, warit Capitaine eller
Hopman, hvilcken såsom han hade inga arfvingar har gifvit några af sina
gårdar til Espö Kýrckia, och några til Heilig geistes kýrckia i Lund. **398**

11. Traditioner weet iag icke mer omskrifwa, än uti bÿens östra Wång är en
Steenbro öfwer bäcken Groe(?) den de kalla Stackare Broon, af Orsak En
tiggiare intet kunnat fådt hus läna i Espe, måste gå frå bÿen om qvällen,
til lilla bedinge, och skullat der faller ut, och druncknad, Hwarföre Byen
är fråntagen et långt stýcke Åckermarck kallas lýgorna, och lagd til lila-
la bedinge, allena En gård, har sit åkerstýcke, i hwilcken bemelte tiggi-
are intet warit.

**LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV**

Börringe. Hwar af Börringe skulle hafwa sit namn; kan man icke wist få
weta, men sýns vara af Börge.

Kyrkian är lýten af bÿgnat, mindre af Zirat eller mer helig
Antiqvitet, utan det att hon kallas St. Pährs Kýrckia, och strax utan för
dhen östra kýrkio muren är en sköön källa, dhes goda wattn aldrig till-
frýjs i kallaste wintren, eller förtorkas i heetaste sommaren, kallas och

St. Pährs källa; men intet någon kan minnas äll. har hört wid dhenna källa
eller kyrckia widskepelse wara föröfwat.

398

Strax ut med adelsgården är en insjö som kallas Closter sjö en
god 1/2 myl lång, men i bredaste 2 musket skott. Östan til i sjöön går
itt passlig näas ut, som med en hög wall har warit befäst, kallas Borgen;
dher säges Wåre hafwa legat och beskutit Lindholmen, som är på andra sýdan
om sjöön; här är fundne länke-kulor i manna minne. -----

Then fierde ligger strax wid nordan ifrån (Nöddesiö) wid namn
Lönsiöö, nästan rund och lÿten, et got pistohl-skott twärs öfr. mehra en
watu-håhla än en sjöö. På sombliga ställen kan man ingen botn räckia.
Man är i den tankan at ådrarna gå så stora ifrån dhenna sjöön hen under
jorden at fisken dher ståär, ty undertyden fåär man någon fisk och
dhen stoor men dÿig smaak, undertyden och längre slätt ingen utan lÿder
stor skada på nät, som bly borta. Fru Giörel Ulfztand, som haar boodt på
bemte Býrringe Closter, haarr een gängh welat låta utskära dhenna sjön.
Men så myckit arbete dher på war anlagd, at een dehl watn utlopp, och bemda
Fruu för at på see arbetet, sat på en stohl västan til sjön, uphof sig först
it starckt väder, och i det samma föll skogzbacken som Fruun sat på, ut i

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

siöön, så at hon med platz kom dher ifrå med lyfwet. Många stora trään,
som stodo på samma backe kan kännas med stakar längt nedre i samma brädd.
Wid dhenne siöön är undertýden seedt spökie.en gång sägz en lyten slem
swarter kulloter gosse gå hos 5 kåhl-swarta kalfwar; een gång är sedt
lykasom en stor swart hahre koma utaf dhenna siöchohla.

398

Lemmedzryd. Lemmedzryd sýnes hafwa sit nampn af Lamb och Rýd at
så mycken skog är bort=rýddiat at lamb kunna dher hafwa got i beet. -----

Westan ifrån Lemmedzr; uthi græfwe wången ligger en hög kulle
kallas Loo=berg. I prästee=gården är en gammal pýga några och 60 åhr
gammal, hon säger at i hännas **b**arndom såg och kände hon en utgammal Jord-
gumma här i Lemmedzrýd, som war til hems hos hännas föräldrar, heet Hilla.
Dhenna Jordg. bekände för alla at hon 3 gångor hade warit i bemde Loo-
berg hoos en berga-fruu, medan hon fick 3 barn. Thenna höltz för at hafwa
stor klookskap, som hon hade lärdt af sáma bergz fruu. Samma Jordg. skaf-
fade en annan fattig qwinna wjda i en dýyr týd at spinna för dhenna ber-
ga-fruun, med dhet förord at hon måtte intet spotta pååt, it halft pund
garn förså hon sig med, alt hon lät komma sit spot på dhet tog bergafruun
intet emoot, alt dhet andra hon spant, fick hon, liggande på it wiss rum wid

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

5

berget, goda och gängze penningar för, dher med hon födde sig och sýna
barn i all dhen dýre týd.

398

Nordost ifrån Kýrckian wid it torp Slätterýd ligger en kulle,
besatt med skog, kallas Hálz-berg. Dher är för kort týd sedan seedt
spökin, nembl. it qwinfolck med håret löst ned öfwer skullrorna och ro-
pade lýkasom en dher af en annan blýr förfolg'd: O låt blý mig och lop
in i skogen, som ligger strax wid.

Uthi Lemmedzryd Sochn äre twa siögar. Dhen ene kallas Öee-siön
af en lýten Öö, som ligger öster i siön, nu med sýn östra sýda fast til
landet. Siön är 1 got Musqwet skott lång; 1/2 bred. Öen ar mästedehls
intet annat än en hög backe, dher ofwan på haar warit býgd itt Slott med
fast-tiocka murar, dhes stýcke sýnes än 6 à 7 allnar höga. Dhet är it
gammalt tahl, at på dhetta Slott är en källare, dher uthi en osägellig
skatt skall vara förwarat. Thet sägz at för 40 åhr sedan har en bon-
de, som bodde strax hos i it torp heeter Kalt huus, dher af samma Man
kallas Pähl Kalthuus, plögd på öen nedan för Slottet, då har något kom-
mit för plogen, at han måtte stahna, när bonden såg efter, war dhet it
tungt och temelig stort skrýn, hwilket då han arbetade på at upptaga,

blýr han warse sit huus ståå i liusan loga. Han släpper och löper til at rädda sit huus och heem, men finner alting i got tilstånd, hwar före han går strax tilbaka at uptaga sin skatt, dhen han med stoor förtreet måtte see sig wara i fråntagen, men af hwem kunde han aldrig få wetta.

Mig är sagdt at uthi kronickorna skulle thetta Slott kallas Tu~~s~~ torp.

398

(Källstorp och L. Bedinge)

1. Hwaraf Källstorp har sit nampn finnes icke något trowärdigt skäl, med mindre man kunde säga det woro af en god och stor källa, som mitt i bÿen finnes.
10. Af ingen tradition weta heller gemene Man här å orten att säja, om noget märckvärdigt, som i gammal tjd kunde wara passerat.

(Skurup)

11. Skulle man tro gambla sagor, så är i försambln en gl möllare mot 90 åhr, som har till att berätta, att den som bÿgde Skurup kyrckia har hetat Skomackar Wed och ligger begravwen i en backe i Skiählet af Skurup och Sarslöfs ägor, som kallas af sombl. Gruddhög, men åter af andra Frýdhög, och will bente Möllare styrckia saningen der med, att han påminner

sig för månge åhr sedan, att en Bonde i Sarslöff af desperation skar hal-sen af sig, hvilcken då han blef nedgrafwen i bmt Backe, har någon týd der efter Sal. Hr Axel Gyllenstierna blifwit herre till Svanholm, hvilcken då han fått weta, att man denna Sielfspillingen nedgräfd hade i Frÿdzhög, lät han strax grafwa honom up igen och sade, att man motte intet så wan-hedra den mannen, som låg tillförene der begravwen, ty han war den samá, som hade bÿgt Skurup Kyrckia etc.

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

398

(Solberga)

11. Om någon tradition eller Saga om ett eller annadt passerat, har iagh intet förnummat.

14. ----- Hos Herregården (Torsjö) är en upkastad hög, som kallas Thors Hö-ÿen, hvor uthi motte i hedna tider en stor herre warit begravwen, af hvilcken Herregården, Bÿen och Siön uthan twifwel hafwer fått namn och kallas Thors Siö, emedan Thor i äldsta Swenska språket war Herre

(Gärslöf)

11. Om almen tradition wäht ingen berättelse gjörar

(Skifvarp)

7. Widh Åhlemölla på samma mark ligger 2 Stoora Höghar kallas Kýbs-Höghar, uthi hwilka Een dreng på 10 eller 12 åhr bleff indtagan uthi 3 nätta(?), men om morghonen kom uth iгиän, drengens namn är Oluff Stråle, som ändnu läffwar,^{(e) (e)} och är endnu eÿ Sýna 20 åhr gammall.

8. På Allmaröd mark finnas Een Stoor Högh; Kallas Abbele Högh, nok ett bärgh kallas Ellebärgh, uth med är Een källa kallas Ellebärgs Källan hwarom intet är at referera, Men på samma mark finnas Een Stoor Högh kallas Boo-högh, Som Seýas aff dhe gambla i soknen at i färdum týdh skola ett Bärgha Troll kallat dhet Torra-högh, som kom ind i ett huus i Býen ok gaff sigh nu at boo i samma högh.

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

398

(Hemmesdynge)

11. Ibland gemen man går ingen gl. allmän tradition om något som i gl. tidh kan här i orten vara passerat.

(Önnarp)

11. Ibland gemen man går ingen gl. allmän tradition om något som i gl. tidh kan här i orten vara passerat.

(Hyby)

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

1o Hvaraf Häradet skall hafwa sitt namn. Ehuruwäl Sal. Prof: Stobaeus här om sin utlåtelse gifwit, som bekant är; Så har iag likvälf af en annan låtit mig beretta, det Bahra härad skall hafwa sitt namn af det plattyska ordet Bahr? Biörn; hwarföre och uti häradz Sigillet warit en hufwudlos Biörn och säges orsakin härtill warit, at the en gång hafwa upsatt sig emot sin kånung, hwarföre them till straff blef pålagdt at i wapnet föra en hufwudlös Biörn, hwärmend gafs wid handen theras Sinnen och ringa mackt, och sedan är kallat Bahra härad

398

2do Hwad Socknens namn angår, så är klart, at han kallas af the många högar, som omkring Kyrkie Bjen äro, hwilken heter Höybý, som af Dannemarks Riges Härlighet är at se.

3do Om i Sochnen några rudera af Kyrkior etc. Så har här uti Höybý warit en Herregård, hwaraf rudera ännu sýnas, och hafwa häruppa bodt 2ne Junkrar, som af 2ne Jungfrur en Jule natt i Kyrkian äro dräpne, för then väldsamhet som them af sama Junkrar händt war; Hwarföre Kyrkian blef af Påfwen satt i band i 7 åhr, och Gudztiensten hållem på en hög, som kallas Elsbärg, och är härom en Dansk Wisa uti Danska Kämpe boken innefattat.

11. Är här wäl en och annan Sagn, serdeles om Berg troll som haft sitt um-

gänge med Bÿfolcket, och låtit spinna hos them, med förbud, at the på tråden eÿ skulle spåtta; Men huruvida det kan vara sant lemnar iag; dock kallas ännu sáma backe Trollhögen.

LUND'S UNIVERSITETS
(Lyngby) FOLKMINNESARKIV

2. Lýngbÿ säges hafwa sitt nampn af den Liung, som der wýd på Liungby slätter wexer nog nýttig till fänadz beet, winter och somar, då marken baar är.

398

7. Men hwad rudera angår, som kunna finnas til Klöster etc. och gl. traditioner gående emellan gemene man, som här å orten kan vara passerat, så kan jag följande berätta: att nemln för några och 30 åhr sedan, refererade för mig en mycket beskedelig Nämbde man, nu döder, som bodde i Hasleberga By här wýd Assertorps herregård, wýd nampn Michel Persson; att han I:som då war 70 åhrs man: I hade hört i sin ungdom, att ett Clöster skulle hafwa warit på Assertorps Herregård och fördenskull af Junkere eller Herrer upbýgd; att såsom han sedt förnimá, att hans broder som skolat boit på Klågerops Herregård i Hýbÿ Sochn, skulle wilja gå honom efter lifwet, för en Jungfru skull, som Assertorps herren tagit sig til fru, den

brodren wille Ekta, ty har han af fruktan för sin broder býgt detta Clöstret i Assertorp, att brodren skulle icke afhända honom lifwet, då han fore til Lýngbý Kýrkja; men det wederfors denna Junkeren på Assertorp icke bättre, än hans Staldräng I: som war bestucken af brodren: I narrade honom ut något ifrån gården i åkeren, igenom det han wiljandes släpt ut hans sköna hoppor, och så kom herren att löpa med sig efter dem ifrån gården, hvorigenom brodren, som låg i försät skiöt honom ihiäl, nu denna relation är märkwärdig, i det att när bete Michel Persson förtalte detta för mig och andra, hölls detta för olykt, efter ingen menniskja hwarken der på herrégården eller utom wiste hwarest detta clöstret skulle hafwa stådt, eller sådant passerat: Dock sedan när en arrendator wýd nampn Axel Axelson bekom att bruка denna Assertorps Herregård, och han begýnte att låta föra den jorden hvor af detta Clostret war betäckt, på ett annat ställe, fans igen Clöstret til halfwa muren med altaret och dören I: som jag ock med mine egne ögon besåg: I hwilket Clöster dock sedan til grunden af des Successorer demolerat är, allena altare stehn och Clöster nýckelen äre i behåll: dertil bestyrker ock detta Clösters och Parsasiens wissheet att en giensstýg öfwer en bæk ifrån Lýngbý til Assertorp kallas Munkebron, derföre då giorder, att muncken af Lýngbý skulle gienare och Comodare

koma till Assertorps Closter: der till fins der wýd Assertorps Gård den
stenen upsatt hwarest såsom denna Junkeren skall vara skuten af sin bro-
der och eliest af Frun som de käfwat om, backen än i dag kallas Frue-lund.
Eliest finnes på Hassleberga åkeren 10 stora Stenar som än i dag kallas
Tings stenar, och förmenas att fordom de der hafwa hållit Ting och Rätt
om Týsdagarna, så kallade af sista sýllaba Martis; ty de gl. hafwa utslu-
tit a Die Martis. den 1sta Sýllabam och behöllo den sista Sýllabam Tis, der
af den dagen i weckan är kallat I: som wý nu kallan: I Týs dag eller Tings
dag.- Trenne Kiällor finns dock här i Lýngbý sockn den ena belägen på Asser-
torps ägor; der af månge fornäme Personer i närvarande týder hafwa druckit
watn och ehrfarit des goda warkan. den andra och tredje äre belägne på
Hasleberga marker af hwilka den förre kallas Eskils kiälla, som fådt sitt
namn af en bonde i Hasleberga Eskel, den här sammastädens skall fådt sin
hälsa igen, der sedan andre kranke skole hafwa druckit och fådt sin häl-
sa och där i än offrat pgr hwilka pgr när de dem gifwit til de fattige,
skole de intet hafwa skedt den som dem uptagit; men de dem stulit til sin
egen nýtta, skole de illa hafwa bekomit dem: Den Seneste Kiällan kallas
W(?)ýrdyngs, den så märkwärdig är för så det härliga och klara watn

I:Qvalité:I som för des Quantitet och watns myckenheet skull,så att af denna härkommer en heel bæk,den de kalla Kiälsbeck,som flýter wýdt omkring i landet,till folks och fänadens nyta.

398

(Bara-Mölleberga)

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

1. Att häradet har sitt namn af denna Bÿ,är bekant;-----
2. Mölleberga synes hafwa namn af de omliggande Berg, samt Möllor el. qvarnar, som stådt på en genom byen rinnande Bäck.
11. Gambla Traditioner märk- och trowärdiga vet iag här inga.
15. Ruunsteenar finnas här, så wida mig kunnogt är inga;utan wid Mölleberga ligger en temmel. stor Steen på några mindre upplagd, som kallas Kycklingehönan,hwarunder förmehnas någon Rese el. Kiämpe wara begrafwen.

Uti min upväxt hände sig att twänne Bönder uti Mölleberga,fader och Sohn,hwaraf den senare ännu lefwer,togo sing före at grafwa under samma Steen,utan tvifvel i mehning att der finna någon Skatt:Hunno äntel. så vida,at de råkade på en flaat bred steen,som en Ljksteen;men då de sökte efter kanten deraf siuknade Gubben helt helt hastigt,och dödde nägra dagar därefter,sedan häfde Sonen hählet el. gropen igien,utan at wida sökia.-

Strax wid vår Östra Wång dock på Winninge Bÿes ägor, ligger en iholig hög,
kallad Röftwarestugan, hwaruti berättas fordom hafva bodt Röfware I: som der
ock bewisligen warit skog: I Litet derifrån är en grind, som kallas Blod-
högzleendet, hwarvid samma Röftware skola haft ett strick bunnit, som gådt in
i Kuhlan, och i stricket en kläcka, hwilcken gifvit teckn, när någon kommit
resande, då den sāma blifvit af Röftwarena antastad, Utj Winninge Torp, som
säges då hafwa legat till Bara försambl. skall hafwa bodt en Adelsman, Hr
Truls hwars 3ne Söner skola gifvit sig i ledtog med dessa Röftware, och
voldtagit en sin egen Sÿster, då hon warit på wagen hjt till Ottesång;
hwarefter Hr Truls låtit gripa och dräpa Röftwarena: Utj en Book, kallad
Kämpe Wisor; som min sal. Fader länte åth sal. hr. Profess. Ihre I: hwil-
ken dock icke blef återstält: I har iag sielf läsit en Wisa herom, som be-
gýntes: Herr Truls hand gick sig i Enge, med sine stálte Hoffdrenge etc:

5. Killer. Vppa marcken Sudväst för denna by (Mölleberga) ligger en stor
backe eller berg, som man här kallar den, och hester Finneberg, derutaf fly-
ta tre kiällor, nemlig på Södre, Wästre och Norra sÿdor; dock är den senna-
re den fornembste, oc speelar utj hujta Sanden. Tuiflandes jag iche der man
ville pröffuadet, den ju skulle befinnas helbosam, efter såsom jag har för-

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

nummit des värkande emot nägra suagheter, huilcket jag dock lemnar deras mogne omdöme, som sig bättre deruppå förstå. Samma källa hörer til prästegården.

När finnas Twenne, en som löper förbj Onsvala, en mindre går igemom Wahrby, oc liggia brüggor öffuer begge.

398

(Knästorp)

11. Här i Pastoratet hörer man inthet om nogen gammel saga mehr än om Tirups gården.

(Kyrrheddinge-Esarp)

11. Iblandt gemene man går ej heller här någon gammal tradition.

(Brågarp-Nefvitshög)

2. Om thenna punct tordes vara något lýtet att tala. Har altså hufvudsochnen här vidh Pastoratet sitt namn af Bro och uthi gamla Jordeboken och andra gamla skrifter lärer heta Broarp eller Broerup, och thet af the månge Broar, som förr warit här, och än till stoor mÿckenheet finnes här af steen, till att hielpa the wandrande fort öfwer thet mÿckna watn, som hoopsamlar

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

sig uthi och kring Býn -----.

Näfwitzhög annexen lärer hafwa sitt nampn af en lýten siö, som är uthi Býn, Näfwesiö benemd, hwilcken understundom, i sýnnerheest om sommartýden, är så lýten att ther sýns wara inthet mehr än en handfull eller näfwefull watn, ther af then och lärer heta Näfwesiö. Emot thenna siön ligger kyrkian och Býn Nefwitzhög I:Näfshög: I ther af sochnen hafver sitt nampn, på en I: fast lýten: I hög, så att alla omständigheter sýns försäkra, at sochnen , kyrkian och Býn hafva sitt nampn af thenna Näfvæsiö och then högen som kyrkian och Býn äre bÿgde på.

8. ----- ett allmänt tahl går här om en herregård, som tillförne varit uthi Stanstorp, hvilken Bý är Näfvitzhögs Sochn tillhörig, men belägen straxt här widh Brogerup, och uthi gamle Cröniker, såsom Arild Hvitfelds etc. warder kallad Stephenstorp, skrifs och i dag af många Stafnstorps. Uthi thenne Býn berättas hafwa warit en Herregård med starka kopparportar förvarat, och thet på then platzen som nu Bonden Jöran Jönsson bebor, Men Adelsmannen, som thenna gård ågt, har widh sitt afsked ifrån warlden låtit sig behaga skenka till the då warande andelige Fäder i Lund sin herregård.

11. Om thenne är i föregående 8 punct kortel. talat

LUND'S UNIVERSITETS
 (Görlöf-Särlöf) FOLKMINNESARKIV

398

- 1mo Häradet förmenas hafwa sitt Namn af Bahra bÿ.
2. Giörlöf kyrkiby förmenas hafwa sitt namn af en kiämpe benämbd Giödar, som säyes ligga begrafwen under en hög steen, som står uprest lýtet västan Norden för Prästegården.
11. Ingen wett något at referera, som skulle vara passerat i gl. tyder, utan at en hög, som är belägen Nordan för Giörlöf Nordanå, har i forna tyder om Juleafton stådt på stötter.-----

Särlöf Sockn och By.

1. Oxie härad förmenas hafwa sitt Namn af en Jätte, som ligger Begravwen västan Sunnan för Oxie bÿ, benämbd Oxeljärn.
2. Ingen wett hwaraf Socknen har sitt Namn.
11. Det säyes, at Kyrckian hade skolat warit bÿgd på et annat ställe, på hvilket rum ligga ännu många stenar. Men hwad de bÿgde om dagen blef nederrifvit om natten och blef fördt och blef fördt till dät rumet därest hon nu står.

(Burlöf)

1. Frågades i Församlingen, hvor af häradet skall hafwa sitt Namn, hvor på

swarades dätt måtte hafwa sitt namn af Bara Sockn.

2. Hwar af Burlöf Sockn skulle hafwa sitt namn, hvor om kunna eÿ någon underrättelse gifwas.
3. Kunne eÿ heller någon kunskap inhämptas, hwad Helgon kyrckian skall Vara consecrerat. Ey häller af hwem och när hon är býgd, Men gähr en gamal Saga, att i förstone skulle kyrckan ärnas býggias wid Arlöf, men om nättarna skall materialierna warda förflyttade dýtt hom nu ståhr, och lämna des allena några fåå Stenar tillbacka östan för Byen Arlöf, som ännu kallas Kyrckiostenarne. -----

(Gessie-Eskilstorp)

1. Oxie härad måste wäl hafwa sitt namn af oxe medan Häradz Sigillet fører ett oxehufwud-----
2. Att Giessie bordt heta Graessie och hafwa altså namn af Gräs eller hö-wäxt, säga grannarne. Men säkrare lärer vara att en Fru Gertrud och Herre Eskild hafwa gifwit dessa Sr namnen som följande några gaaslas(?) Saga till känna gifwer: En Slotzherre wid namn Eskild hade giort det löftet för sin aflösning och befrielse, då han af Påfwen war satt i Bann, at han skulle býgga 2ne Kyrckor, hwilcket han hållit, och desse små

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

19

kyrckor upbygt, samt efter sitt och sin Frus namn, kallat Eskildztorp och Gertrie el. Gessie. Hvarjentö sägs likväld att konungen här till skänkt materialier af kalk och Sten. Och denna tradition får sitt särdels bifall af en gl. afdelning uti Eskildztorps kyrcka under tornet, som kallas ännu Gertrudz Capell. Men att samma Eskild Slotzherre, utan twifl frå Ska-nör eller Falsterbo, skulle bygt Eskildztorps Herregård pa Seland, har jag icke hört.

398

6. I desse små Soknar, eller på deras egor finnes icke gl. rudera af kyrcka, Clöster, eller Herregård. Men 2 så kallade Sten döser elr Wösier(?) har man till Eskildztorp. Den ena står strax väster för Byen och den andra på Bys marck nedre mot Stranden. Om desse och många dyliga, hälst wid Býarne ständande, berättar en gl. beskedelig Bonde i Eskildztorp, att han af sina föräldrar hört säjas, att i hedniska tiden skulle folcket här haft sin ugn och Eld, hwarest de jemvälv ofrat och upbränt hvor Somar ett lefwande Barn; På hwilcken utan twifl deras största Offer-dag, de sedan efter Basuner och trummor upphörl. hafwa dansat, sprungit och dundrat, till des Solen åter upgått. Hwilcket väl må kallas ett Ammonitiskt Offer och Stygglese. Och säjer same Man, det det han hört ock i sin Barndom, att man en gång wid en sådan Stendösse, har efter långt grafwande funnit

kol.

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

20

8. Den märckvärdigste händelsen, som sig här tilldragit, och man wet, att ta-la om, är denna följande: Förr 40 år sedan, då Jule-lekar wero folcket här mycket angelägne, och man plägade utreda Jule-Bockar på det faseligste, har en Ryttare och några Drängar, Bo(e)kens Styre-Män, haft en sådan om-aftonen sent in i Lek Stufwan. Men de hade icke längre öfvat sine up tog med honom, förr än wid den händelsen, att liuset utsläktes, man fick se mot Måne-Skenet, utan för fenstren, en annan Bock med större och faseligare horn som snart war neder, och snart uppe på Sädes Stacken. Hvilcken sýn en och annan af de gamble ännu icke utan förskräckelse kunna berätta. Och har man aldrig efter den dagen i denna eller Annexe-byen befattat sig widare med Jule-Bocken.

398

(Arrie)

Till förestående Arrie Sockn finnes uthj Östra wången åthskillige höga bårg och backar, bland hwilcke itt, som är med de största och kallad Risebårg; uthj dette samma Risebårg efter de gamblas uthsago hafwer een som de kallad Rise-Frun med dess twanne Döttrar warit boende, hwilka om Sommartjden långt för detta, gådt i Sommargilla med Arrie Bymann. Men medelst

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

21

det at een gång blef spild Ohl på henne och dess döttrars kläder blef
hon aldeles borta och i wrede afträdd.

398

(Oxie-Bjershög)

- 10 Hwaraf Häradet förmenas sitt Nampn hafwa. Äfwen hwarje Sockn. Så weth man ingen Säker tahla om Bahra härad.och eý häller om Oxie Sockn och Haerad,uthan säges att Eengl. Adelsman, som skolat hetit Oxenhielm,hvilken begrafwen ligger på Oxie ägor,att Socknen och Haeradet däraf Nampn bekommit.
11. Iblandt Almogen uthi desse Sockner,är inthet som wid detta notificeras kan.

(Hököpinge)

Till förestående Hökiöpinge Sockn efter de gamblas utsago,
fins i Östra wången på twänne ställen så kallade Jättebefragningar,af
orsak där finnes nägre stora stenar upreste geent emot hwar andra.Den
eena wppå № 7 hemmans ägor,hwarwed fins een måtelig stor backe som sä-
ýes i förre týder i sýnnerhet wed Julehögtýden hos Backan skinna såsom
af itt stort lius.- Den andra wppå № 21 hemmans ägor är intet wjdare at

omskrifwa. -----

Wthj Södra wangen fins een ängmark kallaad Siunckamusse, hwilcken hafwer det nampnet där uthaf, att een klocka ifrån Ågerupz kyrkio i gambla dagar skulle Siunket där neder, Samma klocka säýas at een rýker Man bodt i Ågerup gifwet till kyrkian, och hade denne Mannen till een wiss tjd beswurit sig til Diefwulen, När da tjdien war uthet, tog han tillflycht till klockan, och sade desse orden: Du helige klocka hielp mig nu. och wed han hade uttalat förde Diefwulen honom och klockan uthj mussen, Samma klocken säýes ock skolat ringa af sig sielf emot högtjderne, dock månge åhr för dette.

(Bunkeflo)

(Intet)

(Tygelsjö-Klagstorp)

(Intet)

(Reng-Hammar)

(Intet)

(Fuglie-Hvellinge)

(Intet)

(Skegrie-Tomarp)

11. Af gemene man har man inga traditioner, om det, som har i gla týder sko-
lat passera, utan finnes trenne gambla hedninga begravningar utan någon
skrift på någon sten eller relation derom.
11. (Skegrie) Af gemene Man har man inga traditioner; utan utom kyrkiogår-
den finnes et af stora stenar upbygd afguda Altare.

(Hammarlöf? - Vemmerlöf)

(Intet

(Håslöf - Bodarp)

11. Intet utan om tråll, som fordom waret i högarna her omkring. Her i bÿen
fins en kanna, som bonden Juhle afton taget ifrån ett tråll i sin käl-
lare.

(V. och Fru Ahlstad)

11. Om iblant gemene Man går nogon gl. allmän tradition om nogot, som i
gambla tjder kan ther i orten vara passerat. ingen wet nogot at berätta.

(Gislöf-Dalköpinge)

11. På marken emellan Gýslöf och Dahlköping finnes en sten hop af 13 under stenar och 3 öfverstenar, af hwilcka the twenne ut wýd sydorna ligande klinga som malm, när man med en sten slår uppå them; Men den medlersta stenen klingar intet, utan har allemest ett sådant liud, såsom när man slår på en tom kista, uppå hwilcken äfwenväll på ena sýdan fins lýckhet till karm och et hål lýckt ett nycklehål trint och i form af en bricka, doch ey diupare än en fingers bredd i stenen. Om denna sten hop, som allmäneligen kallas Gielles dös, går uti Församlingen följande Saga och Tradition.

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

398

Förre Kýrkoherden i Dahlkiöping Sahl. Joh. Wanzoneus begärde af en gammal man, som ännu är i lifwe Nils Anderson wýdnamn, att såsom han hade fådt weta, att uti Tomerup war en gammall Man Anders Jönsson benämd, som skulle hafwa en Kiempe bok, uti hwilket något war skrefwet om denna Gielles dös, han då wille skaffa honom af samma Man boken på en behagelig týd till läns: Men fan wýd sin dýtkomst att boken war af det Danska Falva Gvardie(?), som hade der legat, sönder rifwen och förskingrat; dock gjorde han utaf boken, så mycket som han kunde minnas för bemälte Nils Anderson följande berättelse.

I gambla dagar, för några hundrade åhr sedan, skall et skepp hafwa

gådt ut ifrån Skåne till Ost Indien, hwilket råkade på återresan utaf oväder och storm uti et hafw, som skulle kallas lefwer hafwet el. röda hafwet meedan watnet derstädes war mycket tiockt, och till anseende som lefrat blod, derjämte så många faseliga och skadeliga odiur af alla slag sortter, att skieppet intet längre kunde gå utan nödgades på et ställe stanna. Då skall et spökelse där tedd sig för siö folcket ofwan uppå wattnet gåendes, som frågade dem huru de woro komne dýt och hvor de hade hemma; de swarade de wore komne ifrån Skåne, och oljckeligen af owäder dit drefne: Hafwen i hemma i Skåne, sade den andra, så komme en af eder neder på wattnet till mig, och följe med till min Huusbonde, han will antel. hafwa båd med eder. Siöfolket fruktade sÿ och då ingen war som torde våga resolverade sig entel. en af them, som war en bleking boo och derjempte en öfwergifwen sällle, att gå neder och följa med honom: derpå de kommo både twå till en öö i hafwet strax der wýd belägen, hwarest låg en stor hiskelig gammal Man med långt grådt skiegg; hwilken frågade honom om han hade hemma i Skåne. Han swarade ja: Om han war något bekant i Gýslöf; om han kiende något till Swen Dýrings döttrar, och i sýnnerhet en Mæretha wýd namn; om han wille och taga en ask med sig till henne och wist lefwerera

henne, så skulle han och hans medfölje komma lyckeligen med skeppet fram och blifwa behollne.När nu bemälte Bleking bo dertill swarade Ja,sade den gambla Jetten derföre skall du och få din betahning,gack till en stor sten, som ligger nedre i åhn wästan för Gielles Dös wid Gislof sök opp der et hähl wýd stenen,der warder då finnandes en nýckell,tag then och gack till gielles dös,till den medlersta stora stenen;och säg:Mach upp Gielles dös,strax warder uplätit,och tag af silfwer och Guld så mycket du will;men se dig eý tillbakas.Men huru står det eljest till sade den gambla,huru står till i Gýslöf äro the något wýd macht;kom och tag mig i hand,lätt mig kiänna om der är sådan kraft i dem som i gamla dagar, när jag war der:När han nu wille räcka fram sin hand;afrådde den som hade fölgd med honom ifrån skeppet,och sade:giör tig intet galen,han krammar dina fingrar i sönder;men tag denna och räck honom,gifwandes honom ther med et stýcke Jern i form af en Dýnge grep;hwilket han eý annat wiste än det war Mansens hand;emedan han war alldeles blind och kunde eý märka hwad det war han hade för sig:Denna jern grepen tog han i med all kraft,och bögte temeligen tillsammans,säjandes jo,jo,the äro ännu temeligen starka,men det förslår intet emot de förra tyder:I min týd löf-

te jag så mycket på stenhopen wästan för byen; den jag har lagt tillsammans; att jag deröfwer blef blind: Wýdare frågade Jätten: Får ni braf säd till Gislöf nu på denna týden; Huru mycket får ni efter skieppan. 4 fr swarade Bleking boen: Det är temmeligen ringa, sade den gamla; i min týd fick jag mycket mehr; tý jag plögde ahlna diupt, och sådde qvarter tiockt, då skolen i weta, att der växte korn på Gislöfz stora tofter. Jag hade intet ärnat fara der ifrån, om de wýta klockemährarna hade intet så snart kommet dýt; sedan de kommo hade jag der ingen roo. Hälsa dem alla som bo i Gislöf, mest Swen Dýrings dotter ifrån Gambla Gielle; och fly henne den na asken, bed henne holla till godo. Du och ditt medfölje skall wäll komma fram, wackta tig att du icke öpnar asken och seer, hwad ther ligger i. Det skall alt ske, swarade Bleking boen, tog derpå afsked och kom ut til de andra sina Camerader; hwilcka strax fingo god wind och kommo ifrån thet besvärliga hafwet äntel. lýckel omsýder till Skåne och Helsingborg; derest de stego i Land; och bemälte person gick der ifrån genast till fotz åt Gýslöf. Men som han kom i södre skog, och kunde se Gýslöfz spýr tänkte han wýd sig siälf efter jag nu är så nära kommen, så må jag då äntel. våga att see, hwad uti asken ligger öpnade så asken, och fan der uti ett kosteligt stort Gýllene bälte, hwilket han af förwet wille pröfwa,

om det kunde räcka om en stor ek, som stod strax derwýd; och när han hade knäpt det om, gick han ett lýtet stýcke der ifrån, till att se huru härligt det förgylta bältet glimmade emot Solen; Men som bäst han stod och såg, begýnte Eeken röra sig af jorden, och for med topp och root sin koos öfwer berg och dahlar, att hwarcken eek el. bälte fantz mehra. Här öfwer blef bemälte Person fuller något förfärat; men lät dock intet modet falla; utan gick strax derpå till stenen hvor under näckelen låg, fann den, och gick der med till Gielles dös; säyandes: Mach upp Gielles dös; derpå skall han hafwa sedt en så stor hoop Guld och silfwer, att han deröfwer förskräcktes, och sade kors i Christi nampn, huru mycket silfwer och guld är har. Men som han i detsamma ärnade taga sig något af det myckna han såg, wändde han sig om, att see om någon war tillstädes, som märcktedet, hwarpå alt förswan af hans åsyn, blifwandes intet mehra quart än det öfwandrörda hålet på medlersta stenen som är nästan lýkt et näckle hål. Ifrån samma týder skall bemälte Swen Dýrings dotter blefwit ifrån sinnet. Och finnes ännu i Församlingen af bemälte Swen Dýrings slákte; af hwilka jag för 2 åhr sedan en dreng begrof, Swen Pärson benämbt, som fuller intet war aldeles fánnot, men doch eý heller rätt full wettig; Men kunde doch wäll läsa

sina Christendoms stycken både utan och innan book. Men samma dreng hade den Widskeppelsen, att om hans huusbonde wille änskiönt slagit honom iähl, kunde han doch aldrig få honom till med plogen att drifwa twers öfwer åckrarna wýd Gielles dös. Gielles dös har altså sit namn af denna gamla Jetten Gielle, hwilcken och berättade för ofwanförde skiepz karl, att hans hustru skall ligga begrafwen under Torbiers dös, belägen uti Gislöfz östre vång, och hans barn uti en annan dös på Gislöfz utängar wýd stranden benämd Modes dös. Om denna Modes dös berättas och detta, att i Gýslöf skall i hedendomen hafwa bodt en namnkunnig Trollkierring, hwilcken wille med trullkonst mana neder Gielles dös; När hon nu war i Manandet och skulle nämna sidsta ordet Gielles dös, förwillade henne Gielle, som war en starkare Trollkarl än hon, så att hon i stället för Gielles dös nämbde Modes dös, hwilcken ock strax ramlade neder, och stenarna gingo i sönder, som ännu kan sees.

En gång passerade, att en hel hop af Gýslöfz býe män hade stenhuggare med sig och wille prófwa hugga stenarna sönder, som ock kan ännu sýnas i stenarna här och där; Men när de begýnt hugga, sýntes dem hela býen i liusan låga brinna, derföre måtte de öfvergifwa stenarna, och fara hem att rädda: När de kommo emot býen, kom emot them en lýten poike med röd

mÿssa uppå ridandes på en stor hwýt gåse med stort betsell i nebbet;
och på fötterna stora breda ryttare spårar, och for åstad i full spring.
Han skrattade åt Männerna, och de åt honom igen; Men när de kommo hem till
Eyen funno de ingen fara på färde. Wýd denna dösen förmärckas eljest åt-
skilligt spökerÿ och willsamt för de resande om nattetyd: och höres maran-
dels sådant läte, som af et spädt lamb, hwilka åtskillige lefwande folck
ännu kunna betÿga. Förutan denna stenhop Gielles dös, finnes ännu här på
marcken åtskillige Jettegrafwar och stenhögar om hwilcka ingen wet någon
berättelse gifwa.

(1730)

398

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

31

Anno 1757 den 8 Maji til Enighets bibehållande emellan oss Samtelige Aggarps Åboar följande nödwändige Puncter, såsom et Byskrå, uprättadt, Nemblichen;

1. Efter gambla Wanligheten tilsätties åldermannen Ste Mårtens dag, hvilken alla åtlyda skola och på Sambling komma, när Trumman röres, wid et öre Srm̄t plikt, den som utom förfall borto blifwer - 398
2. Om någon hugger af Lycke-skogen, bör han plickte 2 öre Srm̄t, eller om någon drager stafwar af gärdesgårdarne, plickte första gången 8 %. Srm̄t och sedan dubbelt -.
3. Hwem som hugger af Alle-Mässen Lass för än Bye männens Samtycke, plickte 1 dr Smt första gången och sedan dubbelt. Hwem som bär hem en Byr, 2 öre Srm̄t och sedan dubbelt -.
4. Om någon hillar ök i Hafbier, och de göra skada, plikte första gången 2 %. Srm̄t och sedan dubbelt och betala skadan -.
5. Gärdesgårdarne så wäl som Pilehäydan skola efter Warning up=fredas och wid makt hållas, sajt ej någon i häydan må gå, utom wid utsatt dag, gärdesgårdarne och Pilehäydan aldeles förfärdige warda, då Witesgång går: Om någon klifwer öfwer gärdes gärdarne, och därigenom dem skadar eller gör

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

32

Stätter, så at Kreatur sedan ingår plikte 2 ½ första gången och sedan
dubbelt - : Hwar som begynner hugga Lycken, förr än alla Byamänner härtill
samtycke gifwit, plikte 6 %. Srmt för hwarje Pärson: Then brottslige plik-
te dubbelt, som förut skrifwit står.

398

6. Ingen må i Byelaget utså Korn, utom det är med Åldermannens och mäste Bye-
männens samtycke, men Råg och Hafre, när hwar ochen synes, hwarmed förhållles
wid Höstning och Slåning, samt med Mäyningen likaledes, så at den som ut-
går oss Byemän ospordt, böte för hwar dag 10 öre Srmt för hwar Pärson -.

7. Ingen må gå at trampa om Sommaren eller hösten i annan mans Säd eller
Äng, then thet gör, plikte 4 öre -.

8. Ingen må gå i någon Mans örreland: then thetta gör plikte therföre 8 öre
Srmt.

9. Ingen må upgifwa Wången, förrän alla inbärgat sin Säd och Höö, eller in-
släppa något löst Kreatur: then theremot bryter, plikte 1 Dr Srmt.

10. Mindre må någon lägga Wägar i Wångarne, förän afslagit eller mäyat är, där
icke wanlig Wäg tilförene legat hafwer, wid 8ta öre plikt.

11. Ingen må tiura, änskönt å sine egne ägor i en obärgat Wång föll=stoor,
men wäl hästar efter öfverläggande med Byemänner, som ej tillåtes, förän

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV
sådant samtyckt är, plikte 16 öre Smt.

3

398

12. Tiuren skal hwarje hemmans brukare för hwarje koo et dyng föda och ljka del utj honom äga, så länge hemmans brukaren bebor sit hemman; Men afstår någom hemmanet och flytter bort, äger hwarken han eller des efterkommare del utj Tiuren, förän han ärlagdt til Byemänner så mycket som ens lätt blifwer, när han bortsäljes. Then ther emot bryter plikte 16 öre Smt.
13. Fä=herden skola alla uppehålla och löna en dag för hwar Koo, men Fären vaktas en dag för hwarje flock, liten eller stor af hemmansbrukarne och husmän, samt hiord-nöt eller andra nödiga vaktningar må ej någon hemmans brukare undraga sig wid plikt af 8 öre Smt som befinnes härut innan swjikeliga, då han straxt det åter uprätta skall -.
14. Om någon af oss på Samblingen eller Bys Wilkor är oskickelig, at derigenom Slagsmål eller Bannor warder föröfwad, then skal plickta för Slagsmålet 24 öre Smt och för Bannor och Swordom 18 öre smt och dessutom sär ~~skilt~~ tilltalas .
15. Then som befinnes hafwa skadeliga Kreatur eller någon hund, som går los och gör skada, och icke häftar eller afskaffar then samma, then enär honom therom warnat blifwer, plikte första gången 8 öre och sedan dubbelt

och uprätta skadan -.

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

398

34

16. Ingen af husfolket må sälja något af sit hus til någon annan eller antaga något annat löst folk til sig at bo, så at de blifwa twå hätske i et hus, så at de dermed intaga Bys gate-jörd: then som thet gör, tage sit hus straxt bort af platsen och ligge platsen til gatan igän -.
17. The Böter som efter denna Byordning blifwa utsatte, bör then bristfälige godwilligt straxt betala, eller pantas för dubbla böter, hwilka användas til Bys samfälte nytta -.
18. Harefter må ingen inkräkta eller intaga något af Bys gata, under hwad Sätt thet wara må, där icke Byemänner samma efter wanligit Samråd will tillåta; men then ther upfredar eller samma otillåteligen intager, böte therfore 1 Dr 16 öre Srmt, och Byemänner utrifwa genast dess intäppa utan uppehåld -.
19. Ingen må hafwa Gäss i Byelaget, utan han hafwer och öfwerföder Gäsen wid 8ta öre Srmt plikt för hvor gäs som Åldermannentilser, at Gässen stäckas vid Sommar tiden, då fjädrén växer, på det de utj Wångarne ej må öfwerflyga, wid 8ta öre Srmt.
20. Ingen må understå sig at låta sina Swjn gå wårdslöst i Wången, sedan

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

35

första Warning skedd: then, som theremot bryter, plikte 1 öre för hwart Swjn, men skulle de komma i Wången genom dåliga lycken så plikte 4 öre för lycket, som är oförswarligt -.

398

21. Thesse Böter åligger Åldermannen, at uttaga med sig en eller 2ne Byemän, af hwilka wj skola meddela den Fattiga i Socknen sin deel, då Mårtens räckningen göres -.

Thessa En och Tiugo Punckter befästa vj med våra Namns underskrift, och ödmiukeligast anhälle nu påstaende Wemmenhögs härads Lofl. Ting Rätten behagade det samma gunstigt stadfästa, Aggarp ut Supra -

Nils **N**S Rasmusson

Ioen Pålsson

Iöns **I**IS Jepsson

Hans **H**S Jakobesson

Lars **L**TS Trulsson

Anders **A**OS Olsson

Swen **S**M Månsson

År 1757 den 12: Maji wid Wemmenhögs härads ordinarie Sommar=Ting i Anderslöf är föregående By=skrå upwjst, upläst och af wederbörande, som samma underskrifwit, ärkändt; hwilket såsom det till en god ordnings bibehållande Aggarps Bys Åboar emellan länder och Härads Rätten

ej emot Lag finner stridande, warder til obrottslig efterlefnad
härigenom stadfästat. Anderslöf ut supra

På Härads Rättens vägnar

398

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Efter Förordnande

Carl Lagercreutz

Förestående Byordning med sielfwa hufwud=skriften ljka lydande,
bewitnar

Michael Theodor Holst

År 1766 den 2 Aug blef denna Byordning för Aggarps by uti Wemmen-
högs härad efter enhällig öfwerenskommelse uprättad, här på Malmö
Lands Cancellie upwist och genomsedd samt uppå -----

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

37

Såsom Wi hafwer alla samteligen Åbor Här Nedan skrefwene Blifwet för
Entta på Bästa wis och giörligeste måto öfwer Ens Kommet om gräs Be-
tett uti Bettes hagen så Kallat Risängen att Ingen ho han wara må utaf
In Byggare skal släpa flere Creatur Där städes.änsom wi Nu kommett öf-
wer Ens.äns som hemman Tahellet ut Nämt är.Nemligen åtta Par hästar På
Twå Trediedelar.Samt fyra Par På En Trediedels hemman.Där samma städes
2o J ofwan Nämde Bettes hage hafwa wi och öfwer Ens Kommet at så monga
späda Kalfwar.som hvor och en åbo kan upodla om åhret på sitt hemman.
skall hafwa Lof att släppa på gräsbettet utan Emot Någon Emot sägel.
Där samma städes.

398

3o och The Lika Den Bettas mark som Egenteligen är Til våra miölke Kor.
När så vånga wänft är så kallat Ha Biär.som de wacktas uti om Somma-
ren.så hafwer Wi öfwer Ens Kommett at så monga Kor war och En åbo Kan
föda öfwer Winteren På sitt hemman skal gå på gräs Bette Där städes.
och för hvor och En Ko.äntan hon miölkar Eller ej.så skall war och En
vara skyldi at hålla hyren och Tiuren.en Dag för hvor ko om årat om så
snart Den Nenna släper så Tager Den andra wid.
at såsom wi alt Dätta uti wänlighet och beskedelighet är öfwer ens

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

38

kommet så witte wi och up sätta ett witt med Twå R:dlt sp. at den som
denna wär skrift öfwer skrider skal straxt wara skyldi at är Lägga wi-
tit som ut sat. är. Til Byens Casa.och alt Dätta med alles våra hän-
ders under skrifwt Aggarp Den 15 Junius -----1787

398

Nils RS Rasmusson

Rasmus Jönsson

Nils NS Jönsson

Jöns HS Hansson

Nils Olofsson

Anders M Mårtenson

Christen Anderson

Pehr Nelsson

Pehr Jesperson

Emellan alla oss Samteliga Aggarpsbyemän, är Följande Byorning
upprättadt som följer,-

398

- 1/mo Då Samling behöfves, och omgångsbref Anställes af Åldermanen, så skall
dett ålliga varja och en att Mötta, Senast en Tima efter klockslaget,
Som på Brefvet är anticknad, på anvisst ställe, eller bötte Sexton Sje-
ling Banco då han kommer för sent -
- 1/2 Då någon finas hafva förfall, Ålligger det honom att anställe sitt um-
bud, vid vitte af Tretjotvå /32/ S. Banco, för hvarje Gång sådant för-
somas -
- 1/3 Då någon försumar omgångsbref skall han bötte En Rdr Banco - Dock an-
märkas att då Åldermanen vill anställle någen Samling Skall brefvet af-
gå från honom, minst Tvene dagar i förväg, utan något nödvändigt på
kommer. Då ej brefvet kan komma så Långt iförtid - Men då ålliger det
Brefs utgifvaren att antickna brefvet med en fjäder för dess fortgång -
- 1/4 Det ålligger varje att af Skicka brefven efter Nammens antickning och
sedan efter, En vanlig Bref turr, Då någon antagger sig anbud för anan,
ålliger det honom att då han för sumer koma på k:slaget, att bötte för

den som han skall svara för som äfven för sig sjelf -

1/5 All rågångstängsel skall vara i Laggilt stånd, till Den tid då ålder-
men, anställer vittesgång, eller bötte hvad bye Laget bestämer, och
åligger Dett varje Númer att hafva Skjeljepåller, vid sina Rågångs
stängsler -

1/6 Ålliger det åldermanen att ansvara, att icke någom tager utaf bye La-
gets Handlinger, utan Tveñe vederhäftiga män, är tillstädes, Wid vitte
med Tre rissdaler Banco, -

Med dena byorning förklara vi oss alla nögde samt för Binder vi oss
till cryggelig efter Lefnad, Som skede i

Aggarp den 3de Junji 1837.

No 1 Nels Andersson Ola Olsson

No 2 John Pålsson, John Bertilson, Ola Bertilson

No 3 Nils Svensson, Jeppa ^INS Nilsson

Bengt Pehrsson Anders Svensson

Jöran Jönsson Jöns ^{JPS} Pehrsson

No 7 Christen Pahlsson

No 8 Swen Rasmusson Lars ^{LPS} Pehrsson

LUND S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

41

Mattz Jacobsson

Anders Larsson

No 9

Iesper Svensson

Iöns Måansson

P. Lindberg

Iöns Pählsson
no 7

398

Som på en gång närvarande vittne härtill underskrifwa -

Jeppe Nilsson

Ola Larsson

Skolle Lärare

Dräng i Aggarp No 2

LUND'S UNIVERSITET
FOLKMINNESARKIV

4A

Samtelige undertecknade Byemen hafwer så ledes öfwerens-
kommet och beslutat om nedanstående Pungter nemligen först

398

Att ingen må understå sig taga någre främmade Creatur till gres uppå byens
Samfälte betesmarck,utan alla byemänne där till lämnar sit tilstånd.Bry-
ter någon här emot plickte där före En Riks Dr g för Styket och gemast taga
dät där ifrån.

För dät andra får ej häller någon insläppa flera Creatur af hwad slag dät
vara må in på de så kallade Risängarne,utan efter hwars och ens hemmans
Storlek den som dät giör,Plickte då för hwart Creatur 24 s. Specije samtt
taga dät samma strax där ifrån.

Tredje drister sig någon till,hvem dät hälst vare må,och hillा eller ut-
släppa någet slags Creatur antingen i sädes eller Änge vång,för än ---
ehoo han vara må,får sit Rentt bårgat,den som dät giör bötte första Gång-
en 24 sk Specje och sedan dubbelt skier skada å någons åcker eller äng,så
gälde och den åter.

Fierde om någon skolle taga sig före at hugga Bränsel eller wee af högskog,
underskog eller af Alle mässse på någon annans enskylte ägor och utom Ega-
rens lof Plickte första gången till byens Cassa Twå Riks Dr g Specije och

sedan dubbelt, samt des utom årsätta Egaren för skadeständet, dock med förbehåll, och om den eller de will den bråtslige här före Lagligen tilltala, alle desse böter skall dät åligga äldermannen i byen at Emot taga och förvarre och sedan de samma använda till byens gemensamma nytta och förmån.

Dätta alt hwad föreskrifwet Står skall efter denne dag och dato af oss oryggel. hållas, och till widare säkerhet anhållas aller ödmukast om Hwämmenhogs Härads Wällofl. Tings Ratts Stadfästelse och påskrift. Hwilket alt bestörckes och stadfästes med våre egne händige namn och boemärckes undersättjande.

398

Aggarp d. 17 Jullj 1796

/.

5 /. för öfriget om någon husman eller husfålk skulle taga sig före at hugge af högskog eller underskog samt Alle mässse, då skall dät åligge husbon den at för den bråtslige plicktte Twå Riks Dr Specje för den som kiörer och En Riks Dr för den som är till fotts, för första gången, förbrytter han sig flere gånger böte thå dobbelt.

Nils Rasmesson

Berthel Iönson

Nils Iönsson

Jöns Mattsson

Nils Olsson

LUND'S UNIVERSITET
FOLKMINNESARKIV

44

Mårten Anderson

Jöns Jönsson

Anders Ionsson

Pehr Nelsson

Anders Pehrsson

398

No 50

År 1799 den 8. November wid Wemmenhögs Härads Lagtima Höste Ting uti Anderslöf, är denna öfverenskommelse til Tings Rätten ingifven och uppläst, samt till den kraft och wärkan Lag förmår iti Domboken intagen ; Betygar

På Härads Rättens vägnar

Efter Förordnande

Em; Nerman

Emellan Samtelige Byemännen i Aggarp är byordning denna
dag upp-rättat af följande lydelse:

398

1me Då någon uppbörd ellar annan öfverläggning skall werkställas, skall
byemännen sammankallas antingen i skolahuset ellar annat ställe af
den som är uppbördzman Ellar på annat sätt berättig att föranställ-
ta om byemännens sammanträde.

2de Wid sådana möten ålligger dett den som will sammankalla byemännen
att minst 3ne dagar förut genom Circulär ellar omgångsbref kalla
byemännen och ålligger dett dem att genast taga kännedom om brefvets
innehåll och därpå ofördröjeligen skicka brefvet efter därpå anteck-
nad address ellar genom wanlig breftur.

3tio Skulle något wicktit inträffa och så hastigt att icke brefvet kan
blifwa utfärdat sålångt i förtid som i föregående punckt förmåles,
bör bref skrifwaren anteckna brefvet med fjäder för att därmed till-
kännagifwa att dett icke tåler uppskof utan bör genast afskickas.-
Skulle någon försumma omgångsbref skall han därföre vara förfallen
till En RD 50 öre Rmt böter antingen dett är husbonde, hustru, barn
ellar tjenare som är vållande till en sådan försummelse.

- 4to Då sålunda omgångsbref i behörig ordning blifwet utfärdad att möta på bestämd klockslag, böra alla komma tillstädes minst en tima efter detta. Ellar wardar den försummelige förfallen till 50 öre böter för hvarje gång sådant händer, - blir han borta från samlingen och icke skickar ombud i sitt ställe ware han då förfallen till En Rdr böter såwida samlingen gällar penninge utlägg, skulle samlingen åter icke gälla penninge utlägg ellar något af störrewikt, måhan blifwa borta utan böter och då nöjes med hvad de tillstädes komna beslutar. 398
- 5to Ofwannämnde böter som upptages i Riksmynt ägar åldermannen hvarje märtensmässa af den pligtfälldé upphära då byemänner eger att den använda till hwad de anse dem nyttigast
- 6to Då någon åtagar sig ombud för annan att swara och betala då sådant är i fråga och han kommar för sent böte då En RD: då han swarar för en utom sig sjelf, och En RD: 50 ore då han swarar för flera.
- 7mo Ålligger dett åldermannen att icke någon tillåtes utfå af byens handlingar som är i hans förwar utan 2ne af byemänner är närvarande vid 4 RD. 50 ore böter för honom.

Med denna byordning förklarar wi oss alla nöjde samt förbinder oss

LUND'S UNIVERSITET
FOLKMINNESARKIV

47

till oryggelig efterlefnad och bör han nu genast ingå såsom gäl-
lande och vid nästa i Häradet infallande Ting wederbörligen på
samtelige byemännens bekostnad stadfästas.

Aggarp den 23ie NOwember 1860.

398

Ola Olsson Nils Olsson Jöns Pällsson Iesper Svensson

Carl Jönsson Jeppa Nilsson Rasmus Hansson

Sven Rasmusson Ola Nilsson

Rasmus Nilsson Pehr Olsson Bengta Mårtens dotter
Genom Jöns Nilsson

Jöns Hansson Pehr Jeppsson

Nils Månsson Ola Rasmusson

Egenhändiga underskrifter bevitna vid tillfället närvarande vittne:

H. Nilsson Nils Månsson
Skollärare åbo Lilla Svadalla

År 1861 den 16 Mars. under lagtima Winter Tinget med Wemmenhögs
Härad i Anderslöf, blef denna handling i Domboken intagen till den
kraft och werkan lag förmår; Betygar
På Härads Rättens vägnar

Carl Swedenborg

Efter at åboarne Mats Nilsson och Pehr Jönsson häri by-
en hafver stämd oss, om samfält gresbettes ordning hvarpå wi underskrif-
ne har slutadt så ledes som nedan följer neml.

398

- 1mo hvilken af oss underskrifne åboar utom allas samtycke mottager något
främmad kretur på byens samfältta gresbette, bör genast afskaffa dett
samma, med En Rdr Specie i plickt.
- 2mo Så många kretur en och hvor på sitt hemmanets awell winteren öfwer-
föder bör gå frijt på samfält gresbette.

3mo Om någon wed wintrens slut säger sig hafva kjöpt något kretur, och
icke kan wisa at han hafwer det samma fulkomlig kjöpt pläckta 2 Rdr
Specie.

4mo Skulle någon welja taga kretur på samfält gresbette i stället för
sina ägne kretur, så får hans ägne ej nyttja ther något gresbette
hvarken i fällad eller i vångar för än han afskaffar de främmade kret-
tur, then i thetta brester pläckta En Rdr Specie.

5mo Om någon waller eller wakter sina kretur uti fredade vångar utom alla
Byemännens samtycke där till och ther i genom hafwer afbettet sina stor-
skiften wed vångens upgifwande och sedan giöra intrång på deras afrad

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

49

som mindre storskiften hafwa, bör therföre pläckta 2 Rdr Specie.

- 6mo Så många som hafwer infreddatt sina toftter och hägder uti vång-
arne bör hafwa så mykst mindre kretur på samfält gresbette som emott
samma hägder kan swara.
- 7mo Om någon genom olykelig händelse hafwer mistatt kretur som han haf-
wer födat wintren öfwer, så äger han frijhett at sättja ett lika å
det ställa på samfält gresbette.

398

Thesa Sju Pungter fäster wi med våra ägna händers underskriftt
och theriemte ödmjukast anhåller om domstolems fastställande.

Hyltarp then 26 Martii 1800.

Jören Jönsson		Per Persson
M1S	N S	Pål Olsson
Hindric Carl son		Jacob Sörensson
Hans Andersson	MS	Mats Nilsson
Per Jönsson		

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Enligt i Dag är af oss undertecknad följande Öfwerenskommelse upprättad!

50

398

Då i flere år ingen ålderman warit, för eller uti Swedala by, Så har Åboen
Nils Rasmusson härstädes för ett år tillbaka godwilligt påtagit sig sam-
ma tjenst, och nu genom kundgörelse, från Predikstolen, hos sig i dag sam-
mankallat de öfrige till Swedala by hörande åboar för att öfwerenskomma
i Detta ändamål; att i kommande tider årligen en åbo i byen skall vara
ålderman att Derigenom ordning och Skick, inom vårt område må bibehållas.
och är derföre oss emellan Öfwerenskommit; att De i byen boende åboar ef-
ter omgång samma tjenst bestrider, emot en årlig afgift af de utom byen
boende hemmans ägare af Twå (2) Rd Rgs af hwerje Fem åttendels (5/8)
hemmantal och skall alla åboarne hwerje märtens afton sammanträda hos
den åbo som dett året warit ålderman, för att Liqwidera alla förskutne
utgifter, Den från detta möte uteblifver, och icke sjelf eller genom ombud
sig infinner, böter En (1) Rd Rgs den då warande åldermannens Ensak, hvor
efter en annan ålderman för dett då kommande året tillsättas om alt Det-
ta anhälle wi ödmjukeligen om konungens höga befallnings hafwandes stad-
fästelse att detta må till orygkelig efterlefnad för eftertiden blifwa

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

hållit, Denna öfverenskommelse försäkras med våra namns underskrifter

Stora Swedala den 10 Nowember 1835.

398

Pehr P N S Nilsson för No 2 3/8 mtl	Åke Nilsson No 2 3/16	Hans Mattsson No 3 1/25 mtl
Pehr Bertelsson No 12 5/16 mtl	Pehr P I S Jacobsson No 12 1/32 mtl	Nils Rasmusson för No 20 och 13
Nils Nilsson No 16 5/24 mtl	Rasmus Mattsson No 17	R. Rasmusson No 18
Pål Pärsson No 19 1/16 mtl	Pehr Olsson för No 21 5/16 mtl	Wilhelm Andersson
Jöran Mattsson No 22	Espen Hansson för No 23	Jeppa Nilsson No 3

Egenhändiga underskrifter Bestyrke wi På en gång närvarande wittnen

Hans Olsson Dräng i Swedala	Mårten Olsson Schole Lärare
--------------------------------	--------------------------------

Uppläst från predikstolen i Svedala kyrka Söndagen den 22 Nov. 1835

betygar

P. Malmgren

År 1836 den 17 Mars vid laga Winter Tinget med Wemmenhögs Härad i Anderslöf blef, uppå derom gjord ansökning, denne öfverenskommelse fastställd till wederbörandes framtida efterättelse; betygar

På Häradsrättens vägnar
Carl Swedenborg

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

62

Wi Undertecknade hafwe i dag öfwerenskommit om följande Punkter, att

förekomma ofrid i våra ägande förbehållsskiften nemligen:

398

1mo På alla våra skiften som äro förbehåll inom byens område, höstar eller betar hvor och en på sin egen lott den som låter kreatur komma lösa genom fri willja eller Själswäld på de andras sina grannars förbehåll böte för hvert fä, eller häst, kreatur (12) Tolf Skilling banco om ofreden sker i Sjödiken eller barmåsen, men om Ofreden inträffar i kal kemaden före hösten böte Trettiotwå S men för tiden derefter, endast Tolf Skilling samma mynt.

2do ware hvor och en hemmans ägare pligtig att hafwa sin stängsel omkring nemde förbehåll i laga ständ till den förste augusti då den af oss Samteligen besiktigas, och ware då den bristfällige förfallen till Sex S Banco böter för hwerje odugelig famn . wid hwilket af förbehållen dett wara må ehjad dett är gärdsgård eller grop.

3tio utloppsgropen emellan Sjödiken och barmåsen skall semå dag synas och skall innehålla fyra alnars bredd, alt wid lika böter för hwerje famn som i andra punget är föreskrifwit.

4do De Böter som ofwan är nämndt tilfaller helften den åbo på hwars ägor

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

53

ofreden sker, och andra halften ware byens ensak. som wid märtensmässotiden redowises af den som intager de lösgående kreatur.

398

Med ofwanstääende öfwerenskommelse förklarar wi oss nögde som försäkras med våra namns underskrifter.

Stora Swedala den 10de nowember 1836.

Nils Rasmusson Åbo på no 20 15/32 och N 13 1/8 de	Jöns Pählsson ägare af No 3 13/48 Mantl
H. Blomstergren ägare af No 3 35/144 mtl	Pehr P N S Nilsson ägare til No 2 3/8 o 5/64 no 20
Jöns Verbeck för No 3 Svedalah	A. Malmström for No 17 och 23 en 8 del
Nils Nilsson På No 16 5/24	Jöns I M S Månsom ägare af No 23 3/16 dels mantall
R. Rasmusson No 18 3/4 mtl	Pehr Bertelsson No 12 5/16 mantal
Åke Nilsson No 2 3/16 dellar	Mattis Månsom No 16 5/36 del mantal
Pehr P I S Jakopsson agare af No 1/32 del	Jöran Mattsson No 22 3/16
Ramu R M S Mattsson No 17 1/4 del mantal	Espen Hansson no 23 5/16 del

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

54

Pehr Nison
No 21 5/24

Pehr Jörensson
No 16 5/18

Såne Hans son
No 20 1/16

Jacob Jönsson
No 12 1/32

Hans Mattsson
No 23 1/16 No 3 1/24

Rasmus Jönsson
No 21

Wilhelm W A S Andersson
No 23 3/16

Jacob Olsson
No 12 1/56

Joh Modeér
Innehafvar af No 5 1/4 dels m

Pehr Måns son
på No 3

Christen Pehrsson
No 23 5/32

Egenhändiga underskrifter bewittna

Nils Pehrsson

Mårten Olsson

Em: Ripa

Måns Larsson

Suen Andersson
No 13

Ola Nilsson
No 20

Nils Jeppsson
No 16

Pehr Nilsson
No 23

Ola Jönsson
No 3

398

För att hindra de oredor som förekomma wid den nästan allmänt rådande
försummelse wid uppbördssstemmoren, byelaget emellan, hafwe wi undertek-
nad wänligt öfwerens kommit om följande pungter:

398

1mo Då uppbörd påkommer afsänder Sexman eller ålderman ett omgångs-
bref som påteknas af afsändaren hwad dag och timma detsamma från ho-
nom afgår och i påteknad ordning transporteras dettsamma man från man,
byelaget emellan den som ett sådan omgångsbref försummar eller låter
hos sig qvar-blifwa öfwer en timma, böter 32 Sch banco.

2do Den som icke möter eller genom ombud sig infinner på dett stelle
och klockeslag som omgångs brefwet innehåller böte en lika summa el-
ler 32 Sch banco.

3o Den som kommer öfwer 2ne timmar försent på dett utsatte stellet
böter 16 Sch samma mynt.

4o Då dett angår brandstoder åläggas alla torpare eller husmän att i
förväg hafwa öfwerenskommit med närmaste åbo att lemnna dem underrätt-
else om mötestellet.

5o Omgångsbrefwet utfärdas så rymmeligt att det kan af hwerje åbo på-
teknas hwad dag och timme det till honom ankom ock afgik

LUNDS UNIVERSITET
FOLKMINNESARKIV

56

som sådant för nödigt finnes.

398

6° Trenne omgångsbref utfärdas som afgår på det mest temmeliga sätt. -

Som af oss alla samteliga underskrifwes

Swedala den 9 nov: 1850.

Åke Nilsson	Christen Pehrsson
Nils Hansson	E H B Hylberg
Jeppa Nilsson	Ola O N S Nilsson
Pehr Bertelsson	H. Blomstergren
Em: Ripa	Anders Pehrsson
Anders Jonasson	Truls Persson
Asser Andersson	Hans Jöransson
Rasmus Nilsson	Rasmus R M S Matsson
Anders Andersson	Hans H H S Hansson
Matts Jacobson	Ola Nilsson
Sören Mattsson	Rasmus Jönsson
Ola Rasmussen	Anders Pehrsson
Hermod Larsson	Hans Mattsson
Som på engång Närvarande Wittne	
A. Christenson	A. S. Norrman

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Protokoll hållet den 12 November 1885 i Aggarpsmölla vid sammanträde

med Svedala bys hemmansegare, hvarvid i undertecknades närvaro fattades 398
följande beslut.

§ 1.

Wid nu företagen revision utaf de i åldermanstådan befintlige handlingar, hvilket enligt ett år 1852 upprättadt inventarium, skola utgöra 87 nummer, förefunnos nu endast följande:

No 1, No 2, No 3, No 5, No 6, No 7, No 9, No 10, No 11, No 12, No 13, No 14, No 15,
No 16, No 17, No 18, No 31, No 33, No 34, No 48, No 62, No 72, No 73, No 77, No 81,
No 82, No 85, No 86, No 87. Hemmansägaren Måns Nilsson i Svedala upplyste
att han såsom ordförande i vägsyningsnämnden innehavar handlingen No 4. Öfrige felande nummer utgjordes, efter hvad bemälte Måns Nilsson samt J. G. Nord upplyste, endast af numera för byen värdelösa handlingar, hvilka för thy blefvo för några år tillbaka utgallrade ur lådan.

§ 2.

Som byemännen icke ansågo det nödigt att någon Ålderman för framtiden behöfde väljas, enär denne icke numera har några andra för hemmansegarne ge-

LUND'S UNIVERSITETS

FOLKMINNESAKTIV

mensamma intressen att bevakा, än att förvara åldermanstådan med deri be-
fintliga handlingar, så beslöts nu, att anmoda Ordföranden i kommunalnäm-
den att emottaga samma handlingar och för framtiden förvara, hvartill den-
ne förklarade sig villig.

68

398

Nils Åkesson

J.G. Nord

Måns Nilsson

Nils Nilsson

Jöns Persson

Anders Jönsson

Per Nilsson

Nils Andersson

Pehr Nilsson

S. Hansson

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Åhr 1753 den 31. October

59

398

hafwer underskrifne häradshöfding med tilltagne Wemmenhögs Härads nämde-
män Truls Andersson och Per Bengtsson i Östra Wemmenhög, Anders Larsson i
Södra Åby, Oluf Pahlsson i Norra Åby, Nils Hansson i Kallsiö, och Nils Hans-
son i Skurup, infunnit sig uti

Aggarps By

i Malmöe huus län, Vemmenhögs Härad och Svedala socken belägen att till un-
derdåigst fullgjörande af hans Kongel. Mayestäts nådigste Resolution den
21. sistledne Augusti, och uppå Öfwer Ammiralens, Landshöfdingens, Öfwer Com-
mandantens och Commendeurens af Kongl. mts Swerdsorden Högwälborne Baron
Herr Carl Georg Siöblads begäran till Skatte wärdera de uti förenemnde by
warande Krönoograverade hemman och gatehus för högbemelte herre som fådt
Hans Kongl. Maysts nådige tillstånd att till skatte inlösa berörde med the
flere under Lindholms berustade Skatte Säterie anslagne arbets hemman och
Gatehus, dem undantagne, hwilka redan till skatte äro inlöste, och hwarzpå
behörige skattebref blifvit utfärdade, warande efter tillsäjelse Kronobefall-

ningsmannen, wälbetrodde Herr Michael Aspelin tillika med Krono-Häradsskrif-
waren wälbetrodde Christian Letin närvarande att bewaka Kongl. Maysts och
Kronans rätt.

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

398

Denne Aggarps by, som är mera till skogsbygd än slätt att räk-
na, finnes hafwa följande Förmåner: att först alla dess ägor i Åcker och
Äng består af Trenne vångar, deraf de twenne som för sig sjelf äro inne-
slutne årligen äro i bruk, samt den tredje öppen och i vångelag med Lilla
Swedala by, ligger i träde till fälad dock ömsom vjs alt som vångarne bru-
kas till.

warandes utom ängmarken i vångarne en wacker äng hage, Öhma be-
nämnd, är samfält med åtskillige tillgräntsande byars ägor, Dock sålunda på al-
la ställen innesluten att den åhrligen höstas, och denne by således hafwer
sin dehl deruti

Jordmåhnens till åckren består såsom skogsjord mäst öfveralt af
leergrut, sanblandat med ^hteninga leera, dock genom åboernes fljt wäl dyrkas
och ansas, så att utfå det till fjerde högst femte kornet kan kasta af sig.
Sielfwa ängmarken i vångarne är Tufwig - steenfull och sjdländt, men uti
ängeman, Öhma, är gräswäxten temmelig reen och god, att berga mäst på hårdewall.